

W I A D O M O Ś C I

AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ

1 9 3 4

NR 8-10 SIERPIEŃ-PAŹDZIERNIK ROK IV

WIADOMOŚCI AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ

Nr. 8—10

Sierpień—Październik

1934 rok

Warunki prenumeraty „Wiadomości Akcji Katolickiej Archidiecezji Wileńskiej“:

Rocznie	6.—	Prenumeratę przysyłać należy pod adr.: Wilno, ulica Metropolitalna Nr. 1.
kwartalnie	1.50	

Konto P. K. O. Nr. 80.742.

SPIS RZECZY.

1. W CHRYSZTUSIE ODKUPIENIE — W CHRYSZTUSIE ODRODZENIE . . .	1
2. ARCHIDIECEZJALNY INSTYTUT AKCJI KATOLICKIEJ	3
3. KATOLICKIE STOWARZYSZENIE KOBIET	8
4. KATOLICKIE STOWARZYSZENIE MĘŻÓW	13
5. KATOLICKIE STOW. MŁODZIEŻY ŻEŃSKIEJ I KATOLICKIE STOW. MŁODZIEŻY MĘSKIEJ	22
6. ARCHIDIECEZJALNY ZWIĄZEK TOWARZYSTW DOBROCZYNNOŚCI „CARITAS“	34

REDAKTOR: *KS. FRANCISZEK KAFARSKI*

Adres Redakcji i Administracji: Wilno, ul. Metropolitalna Nr. 1. Telef. Nr. 7-83

Drukarnia Archidiecezjalna w Wilnie, ul. Metropolitalna Nr. 1. Telefon 14-49

W I A D O M O Ś C I

AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ

Nr. 8-10

Sierpień—Październik

Rok IV

W Chrystusie odkupienie — w Chrystusie odrodzenie.

Przeżywamy chwilę niesłychanie ważną. Decydują się losy świata. Rozgrywa się gigantyczna walka między dobrem i złem. Mocują się ze sobą dwie fale, dwa prądy. Jeden który na krwawych sztandarach swoich wypisał hasło walki z Bogiem i jego prawami, który dąży do zbudowania życia jednostki i społeczeństwa bez oparcia go o jakiegokolwiek zasady trwałe i nieziszczalne i drugi prąd, który wszystko chce oprzeć na prawach Bożych, wszystko chce czynić z imieniem Boga na ustach i w zgodzie z Jego świętą wolą.

W tem starciu Akcja Katolicka niepoślednią rolę odgrywa. Coraz wyraźniej widać znaczenie szeregów świeckich katolików walczących — bo dziś tylko tem mianem można działalność Akcji Katolickiej określić — przy boku i pod przewodem swoich kapłanów. Coraz poważniejsze miejsce zajmują organizacje Akcji Katolickiej w układzie ludzkich stosunków, coraz większy wpływ mają na organizację i ukształtowanie się oblicza społeczeństwa.

Rosną szeregi inteligencji, która coraz liczniej napływa, aby, przeszedłszy nieraz przez okres zwątpień i wahań, stanąć mocno pod sztandarem -krzyża.

Rosną szeregi uświadomionych katolicko robotników, którzy coraz wyraźniej stawiają opór rozkładowym doktrynom, któremi ich przez wiek cały karmiono.

Tężeją szeregi ludu wiejskiego, który z coraz większą świadomością do walki z panoszącym się złem przystępuje. — Inteligent — robotnik — chłop. Pod jednym sztandarem. Jedną myślą natchnięci. Jednym celem związani: „ku odbudowaniu życia katolickiego w rodzinie i społeczeństwie“.

Rozwija się literatura i prasa katolicka.

I oto staje się, że coraz większe rzesze we wszystkich trudnościach świata wzrok swój i myśl zwracają tam skąd pomoc istotnie nadejść może. Coraz wyraźniej zdają sobie sprawę iż odrodzenie w Chrystusie.

Akcja Katolicka zaczyna wkraczać na drogę zwycięstwa. Lecz nie łudźmy się, że zwycięstwo już osiągnięte. Jeszcze długa i mozolna doń droga.

Jeszcze wielu odpadłych od Boga, otumanionych i uwiedzionych walczy, często nieświadomie z Bożym światem porządkiem, jeszcze wielu nawet z pośród wierzących katolików, nierozumiejąc znaczenia chwili, którą przeżywamy, ociaga się i zasklepia jedynie w sobie.

Spółeczne apostołstwo świeckich jeszcze nie wszystkich ogarnęło. Jeszcze nie wszyscy stanęli na wezwanie Ojca chrześcijaństwa.

Gdy obchodzimy doroczne święto Akcji Katolickiej, gdy skłaniamy głowy i „Chrystusa Panem i Królem naszym być wyznawamy“ powinniśmy uświadomić sobie to czego już dokonaliśmy i to co jeszcze przed nami, to czego jeszcze mamy dokonać.

Tegoroczne hasło świąteczne powinno nam wskazać drogę dalszej pracy. Naszym obowiązkiem jest szerzyć je, uczynić z niego drogowskaz zarówno dla nas samych jak i dla tych, którzy jeszcze nie stanęli pod Chrystusowym sztandarem.

Gdy będziemy w dniu święta Chrystusa - Króla w skupieniu i powadze manifestować nasze przywiązanie do wiary świętej i naszą zgodność i siłę organizacyjną, to czynmy to z myślą wskazania drogi tym, którzy jej jeszcze nie widzą, wskazujemy, iż tylko i jedynie w Chrystusie odkupienie — w Chrystusie odrodzenie.

≡	ARCHIDIECEZJALNY INSTYTUT AKCJI KATOLICKIEJ	≡
---	--	---

DZIAŁ SPRAWOZDAWCZY.

Zjazdy Dekanalnych Asystentów Kościelnych Organizacji Akcji Katolickiej odbyły się w miesiącu wrześniu. Zjazdów takich odbyło się cztery: w Wilnie, Białymstoku, Lidzie i Parafjanowie.

Tematem obrad Zjazdu były organizacja i program pracy PWKsKs. Asystentów Kościelnych poszczególnych organizacji Akcji Katolickiej.

Kursa dla Organistów. W związku z postanowieniem, iż wszyscy pp. Organisci winni brać bezpośredni udział w pracach stowarzyszeń Akcji Katolickiej. Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej celem ułatwienia im tej pracy organizuje dwudniowe kursa instrukcyjne dla pp. Organistów. Kursa odbędą się dnia 4 i 5. X. br. w Białymstoku, dnia 10 i 11. X. br. w Wilnie, oraz dnia 17 i 18. X. br. w Lidzie.

Na zakończenie kursu pp. Organisci otrzymują szczegółowe praktyczne wskazówki do pracy na okres trzechmiesięczny, po upływie którego nastąpi sprawdzenie wyników tej pracy, a po upływie dalszych trzech miesięcy tym, z pośród pp. Organistów, którzy wykazą się „rozumieniem i znajomością pracy w Akcji Katolickiej” zostaną wydane specjalne zaświadczenia.

„Nasz stosunek do Państwa“. Katolickie Stowarzyszenie Mężów diecezji katowickiej wydało książkę *J. E. Ks. Biskupa Stanisława Adamskiego* zatytułowaną „Nasz stosunek do Państwa“. Książka ta porusza wiele niezwykle aktualnych zagadnień, w sposób treściwy i jasny, omawiając takie kwestje jak: stosunek do

życia partyjno-politycznego, stosunek Kościoła, Rodziny i Państwa, zagadnienie stosunku Kościoła do Państwa i t. d.

Ze względu na aktualność poruszonych zagadnień książkę tą polecamy Zarządom Parafjalnym Akcji Katolickiej i Zarządom poszczególnych stowarzyszeń.

Cena niska 40 gr. Do nabycia w składnicy „Marianum” Wilno, Metropolitalna 1.

DZIAŁ INSTRUKCYJNY.

Jeszcze w sprawie zatwierdzenia prezesów. Mimo wyjaśnień Instytutu umieszczonych w poprzednim numerze a dotyczących zmian organizacyjnych, niektóre oddziały w dalszym ciągu nadsyłają do swoich Centrali pisma z prośbą o zatwierdzenie prezesów(sek). Wobec powyższego Instytut Akcji Katolickiej wyjaśnia:

1. Prezesa(skę) oddziału zatwierdza na piśmie Asystent Kościelny Oddziału, którym z reguły jest miejscowy Ksiądz Proboszcz.

2. Rejestracji nowopowstałego Oddziału dokonywuje właściwe Stowarzyszenie w Wilnie.

3. O wszelkich zmianach Zarządu, Oddziały powiadamiają władze administracyjne (starostwo) bezpośrednio, to znaczy same bez pośrednictwa Centrali.

Święto Chrystusa Króla. W październiku, w dniu 28-go przypada doroczne Święto Chrystusa-Króla. Już w poprzednim numerze („Wiad. A. K. Nr. 6—7, Czerwiec—Lipiec) podawaliśmy temat i hasło tegorocznego Święta Chrystusa-Króla.

Obecnie jeszcze raz przypominamy, iż temat na tegoroczne święto Chrystusa-Króla brzmi:

JUBILEUSZ ODKUPIENIA — WEZWANIEM DO ŻYCIA WEWNĘTRZNEGO I DUCHOWEGO ODRODZENIA SPOŁECZEŃSTWA!

HASŁO natomiast, wypływające z powyższego tematu, brzmi:

W CHRYSZUSIE ODKUPIENIE — W CHRYSZUSIE ODRODZENIE!

Zadaniem więc Parafjalnych Zarządów Akcji Katolickiej w czasie tegorocznego Święta jest przeprowadzenie w życiu tych haseł, zarówno wśród członków organizacji Akcji Katolickiej jak i wśród jaknajszerszych warstw katolików. Niezależnie od tego, Święto Chrystusa-Króla powinno tak jak i w poprzednich latach stać się potężną manifestacją katolików.

Obchód Święta. Tak jak i w latach ubiegłych, Zarządy Parafjalne Akcji Katolickiej powinny dążyć do tego, aby obchód Święta wypadł jaknajuroczyściej i aby przyniósł jaknajwiększe korzyści w sensie pogłębienia i rozszerzenia zasięgu Akcji Katolickiej.

Tam więc, gdzie lokalne warunki na to pozwolą, szczególnie w miastach powiatowych należy zorganizować uroczyste pochody lub wieczorne procesje ze świecami. Niezależnie od tego należy wszędzie organizować akademje, zadaniem których jest z jednej strony wyjaśnić znaczenie Święta Chrystusa-Króla, z drugiej wytłumaczyć i zachęcić do zrealizowania tegorocznego hasła.

Szczegółową instrukcję w jaki sposób zorganizować pochód i akademję, znajdują Zarządy Parafjalne w numerze 8—9 „Wiadomości Akcji Katolickiej“ za m-ce sierpień-wrzesień 1933 roku.

Wyjaśniać i realizować hasło Święta. Niezależnie od obchodów w dniu samego Święta Zarządy Parafjalne winny położyć nacisk, aby w ciągu całego roku, w szczególności zaś w najbliższym okresie czasu, Zarządy poszczególnych stowarzyszeń przy każdej sposobności i przy użyciu wszelkich środków organizacyjnych dążyły do uświadamiania znaczenia i wprowadzania w czyn hasła: **w Chrystusie odkupienie — w Chrystusie odrodzenie!**

Praca stowarzyszeń w tym względzie powinna pójść w dwóch kierunkach:

A. **Pod względem ideowym** należy dążyć do zrozumienia istoty i znaczenia Odkupienia dla życia jednostek, rodzin, narodów i państw.

B. **Pod względem praktycznym** należy dążyć do zastosowania tych wszystkich myśli i zadań, które wypływają z rozważań nad znaczeniem Odkupienia, w różnych dziedzinach życia.

Musimy więc: 1) Zwrócić uwagę na ratowanie dusz tych, co odeszli od Kościoła uwiedzeni przez sekciarstwo i bezbożnictwo. 2) Zwalczać szerzącą się pod wpływem laicyzacji obojętność religijną. 3) Zwalczać i usuwać ujemne objawy w życiu moralnem parafji. 4) Nie możemy i nadal zapominać w czasach srożącego się kryzysu o akcji charytatywnej.

Święto Chrystusa-Króla w Wilnie. Program Święta Chrystusa-Króla w Wilnie został ustalony w sposób następujący. W dniu Święta, w niedzielę 28 b. m., odbędzie się w godzinach wieczornych uroczysta akademja na placu Łukiskim. Na akademję parafje będą przybywały w zorganizowanych szeregach. Odbędzie się to w ten sposób, iż zbiórka członków organizacji Akcji Katolickiej i parafjan niestowarzyszonych odbędzie się w parafjach, poczem parafje pochodami udadzą się na plac Łukiski. W ten sposób plac Łukiski stanie się punktem centralnym, ku któremu będą dążyły pochody parafjalne.

Szczegółowy program akademji zostanie podany Zarządom Parafjalnym Akcji Katolickiej w najbliższym czasie.

MATERJAŁY POMOCNICZE DO URZĄDZENIA OBCHODU.

„Ruch Katolicki“ Nr. 9-10 obejmuje 100 str. W dziale ideowym, w szeregu artykułów obszernie omówiono zagadnienie Odkupienia, jego stronę dogmatyczną i historyczną, jego znaczenie i t. p. W tym dziale zamieszczono również artykuły o Jubileuszu Odkupienia oraz o wskazaniach, jakie ten Jubileusz daje. W związku z tem omówiono również hasło tegorocznego Święta.

Dział Praktyczny daje wiele wskazówek i materiałów, które będą wielką pomocą przy organizowaniu tegorocznych uroczystości. Wykłady, jak również i kazania w dziale „Z teki duszpasterskiej“ zastosowano całkowicie do tematu i hasła tegorocznego Święta.

„Ruch Katolicki“ ułatwi ogromnie wszystkim Zarządom zorganizowanie obchodów i da tyle materiałów o zagadnieniu Odkupienia, że Stowarzyszenia A. K. i Zarządy Parafjalne A. K. będą mogły przez kilka miesięcy z niego czerpać w celu wszechstronnego poznania tego wielkiego dzieła Chrystusowego.

„Ruch Katolicki“ będzie jeszcze do tego tematu powracał w następnych numerach, aby Stowarzyszeniom ułatwić jak najbardziej wykonanie tegorocznego programu pracy, który obejmuje jak wiadomo, zgłębienie i poznanie tajemnicy Odkupienia i jego znaczenia dla nas.

„Ruch Katolicki“ — przypominamy — wysyła się tylko starym abonentom, a osobnych egzemplarzy poszczególnych numerów się nie sprzedaje. Z tych względów wskazaniem jest, aby

te Zarządy Parafji A. K. i Stowarzyszenia A. K., które „Ruchu Katolickiego“ jeszcze nie abonują, a chciałyby otrzymywać zawarty w nim, a tak konieczny do pracy materiał, jak najprędzej przed Świętem zgłosiły prenumeratę.

„Biblioteczka A. K.“.

Ks. Dr. Wł. Śpikowskiego **„W Chrystusie Odkupienie“** (Biblioteczka A. K. Nr. 9). Broszurka ta obejmuje pogadanki, materiały do rozważań i konferencyj na temat Odkupienia.

Pogadanki ujmują to trudne zagadnienie w formie bardzo przystępnej i popularnej, to też powinny znaleźć szerokie rozpowszechnienie z okazji uroczystości jubileuszowych. Stron 20, cena 50 groszy.

„Biblioteka Rekolekcyjna“ Nr. 6.

Cykl kazań okolicznościowych o Jubileuszu Odkupienia oraz o hasle tegorocznego Święta Chrystusa - Króla. Broszurka ta odda szczególnie księżom wielką usługę.

Nowe numery **„Szkół Czynu“** popularyzują hasło Święta i ujęte są w ten sposób, aby nadawały się do masowej propagandy w czasie obchodów. Ponieważ podają one tematy, związane z programem pracy całej Akcji Katolickiej w najbliższym roku, powinny być dostarczone również wszystkim Stowarzyszeniom A. K. jako pogadanki programowe.

Obrazek większych rozmiarów, przedstawiający Odkupienie świata, wykonany pięknym czterobarwnym drukiem na kartonie. Cena sprzedaży 50 groszy.

Nalepki propagandowe, dostosowane do hasła Święta, przedstawiające Odkupienie świata przez Chrystusa Pana, odbite wielobarwnie techniką offsetową, z napisem: W Chrystusie — Odkupienie, W Chrystusie — Odrodzenie.

Ulotki propagandowe na Święto Akcji Katolickiej, w formacie 8°, druk dwustronny w różnych kolorach, streszczające w zwięzłej i popularnej formie tegoroczne hasło programowe — wzywające do współudziału w Akcji Katolickiej.

III	KATOLICKIE STOWARZYSZENIE KOBIET	III
-----	----------------------------------	-----

DZIAŁ SPRAWOZDAWCZY

Nowy Oddział. K. S. K. został założony w Trabach (pow. Wołyński) — serdecznie witamy nowych członków w naszych szeregach.

Składki członkowskie opłaciły w dalszym ciągu następujące Oddziały K. S. K.: Ikażń — 3 zł. za I, II i III kw-ł b. r., Ejszyszki — 6 zł. za 1934 r., Brzostowica Wielka — 3 zł. za II i III kw-ł b. r. Olkowiec — 6 zł. za 1934 r., Szemetowszczyzna — à conto składki 2 zł. 44 gr., Słonim — 6 zł. za 1934 r.; Werejki — 3 zł. za I półrocze; Kamionka — 3 zł. za II p-cze; Mikielowszczyzna — 3 zł. za II półrocze.

INSTRUKCJE

DZIAŁ ORGANIZACYJNY

Zmiany w Kierownictwach. Przypominamy, że każdy Oddział K. S. K. obowiązany jest wystosować w najbliższym czasie pismo do Starostwa powiatowego (według wzoru podanego w N-rze 6-7 „Wiadomości“ str. 7) z powiadomieniem o składzie obecnym Kierownictwa Oddziału. W ten sam sposób należy informować Starostwo o każdej zmianie zaszłej w Kierownictwie Oddziału.

Zatwierdzenie Prezesek. Prezeska każdego Oddziału K. S. K. musi uzyskać zatwierdzenie wyboru od swego ks. Asystenta Kościelnego. Ponieważ władze administracyjne mają prawo badać, czy wybór został zatwierdzony, należy uzyskać zgodę na wybór pisemnie i w tym celu Kierownictwo Oddziału powinno wystosować do ks. Asystenta Kościelnego pismo według wzoru podanego w N-rze 6-7 „Wiadomości“ str. 8.

Zakładanie nowych Oddziałów. Nowopowstające Oddziały K. S. K. winny przesłać do Zarządu Stowarzyszenia (Wilno, Metropolita Nr. 1) protokół zebrania organizacyjnego, oraz wykaz Kierownictwa Oddziału z podaniem: imienia, nazwiska, wieku, miejsca zamieszkania i funkcji w kierownictwie każdej osoby. Później otrzymuje od Zarządu K. S. K. zgodę na założenie Oddziału

i zatwierdzenie Kierownictwa. Wszystkie formalności związane z zarejestrowaniem Oddziału w odnośnem Starostwie załatwia Zarząd K. S. K. w Wilnie i powiadamia tylko Oddział o ich dokonaniu.

Nasze długi. Wiele Oddziałów nie opłaciło jeszcze składki członkowskiej — 6 zł. rocznie. A koniec roku się zbliża. Nie narażajmy się na przykrość otrzymania przypomnienia, a Zarząd K. S. K. na koszt wysyłania takowego i regulujmy nasze należności sami. Bardzo wiele Oddziałów nie opłaciło jeszcze 0.40 gr. za przesłane im w lipcu 2 egz. nowego statutu. A są i inne należności za wzięte w komis rozmaite rzeczy — czas najwyższy uiścić się z długu.

Sztandary. Wobec tego, iż Kierownictwa Oddziałów zwracają się często do nas z prośbą o wzór na sztandar, podajemy opis sztandaru dla Oddziału K. S. K., do którego należy się zastosować przy robieniu nowych sztandarów.

Sztandar ma być 1 mtr. długi i 1 mtr. szeroki, kolory papieskie t. zn. 1 strona biała, druga żółta. Na białym tle należy umieścić Matkę Boską według cudownego obrazu z najbliższej okolicy. Obraz należy umieścić skośnie, aby przy rozwinięciu sztandaru jaknajmniej się zwijał. Dokoła obrazu można umieścić kwiaty, a pod obrazem nazwę miejscowości, w której jest Oddział, np. Landwarów, jeżeli w danej miejscowości jest kilka parafij, to należy dodać nazwę parafji np. Wilno, par. św. Jana.

Na żółtym tle, u góry w małej tarczy orzeł, na środku — odznaka nasza organizacyjna z napisem: „Pro Christo et Patria“ na odznace, i z napisem: „Katolickie Stowarzyszenie Kobiet“ dookoła. Wkoło odznaki — wieniec zboża lub kwiatów, można uwzględnić roślinność charakterystyczną dla danej miejscowości.

Drażek ma być zakończony krzyżem zwykłym, lub powiększoną odznaką organizacyjną.

Zebrania Kierownictwa w październiku należy poświęcić dalszemu zapoznawaniu się ze statutem oraz opracowaniu szczegółowego programu pracy na ostatni okres b. r. W niniejszym numerze „Wiadomości“ podajemy dokładne wytyczne do poszczególnych działów pracy, które należy uwzględnić przy układaniu planów pracy.

Zwracamy uwagę wszystkich Kierownictw Oddziałów K. S. K. na artykuł p. t. „Współpracujmy“ umieszczony w N-rze 9 „Zjednoczenia“ — z wielkim pożytkiem możnaby go odczytać głośno na naszym zebraniu.

Jednocześnie przypominamy, że stosownie do uchwały Rady Naczelnej z dn. 16.VI. br. każde nasze zebranie musi się zaczynać krótką modlitwą do Ducha św., a kończyć — pozdrowieniem „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus” względnie pieśnią „My chcemy Boga”.

PRACA RELIGIJNA

Nabożeństwo Różańcowe. Zwyczajem lat ubiegłych nie zapominajmy, iż miesiąc październik poświęcony jest czci Najśw. Maryi Panny.

Niech każda z nas potroszczy się o to by członkowie rodziny z osobna czy wspólnie odmawiali codziennie Różaniec, uczęszczali na nabożeństwo Różańcowe do Kościoła.

A dla przykładu innych zorganizujemy wspólne odmawianie Różańca we wsiach oddalonych od Kościoła w Ognisku Oddziału K. S. K. lub też kolejno w prywatnych domach członkiń — niech w tej modlitwie społecznej weźmie udział cała wieś, wszyscy jej mieszkańcy — mężczyźni, kobiety, młodzież i dzieci.

Oto piękne zadanie dla naszych zastępów (oddziałów wiejskich) spełnijmy je należycie.

Kółka Różańcowe. Postarajmy się w tym miesiącu zorganizować chociaż jedno kółko Różańcowe (Różę) czyto z pośród członkiń naszego Oddziału, czy też z pośród osób z poza organizacji. Niech się przez nas szerzy cześć Maryi i ukochanie nabożeństwa różańcowego. I tem powinny się zająć zastępy — każdy w swojej wsi.

Czytanki Różańcowe — czy znamy to ładne ciekawe pisemko? Nadaje się ono doskonale do kolportażu i do głośnego czytania izbowego. Jeśli nie jest ono nam znane, to je sobie sprowadźmy, a jeśli prenumerujemy je już dawno, to postarajmy się pozyskać dlań większą ilość prenumeratorów.

I to mogą i powinny zrobić zastępy.

Chwilka religijna może być w tym miesiącu poświęcona nabożeństwu różańcowemu. Zastanówmy się nad historją nabożeństwa różańcowego, nad jego znaczeniem, dowiedzmy się o odpustach przywiązanych do odmawiania Różańca. Niech która z członkiń znajdzie te szczegóły i podzieli się temi wiadomościami z innemi.

Królowa Jadwiga. Zajmijmy się w październiku postacią naszej Królowej. Poświęćmy Jej jedno z naszych zebrań plenarnych, poprośmy kogoś o ładny referat, któryby nas zaznajomił z Jej życiem i działalnością, propagujmy kult Jej Świętości. Po wszelkie materiały na odczyty i wieczornice ku czci Królowej Jadwigi należy zwracać się do Wilna — ul. Metropolitalna 1 — zamówienie skutecznym odwrotną pocztą. Przy tej okazji przypominamy, że Kat. Zw. Kobiet w Poznaniu (dawniej Zjednoczenie K. Z. P.) wydał Nr. 1 biblioteczki wykładowej poświęcony Królowej Jadwidze — cena 30 gr. nabywajmy tę książeczkę do naszych bibliotek.

Mamy jeszcze na składzie obrazki z wizerunkami Królowej i modlitewkę o przyspieszenie Jej beatyfikacji — nadają się one do naszego rozpowszechniania, bo są ładne i tanie — sprowadźmy je sobie i propagujmy.

Święto Chrystusa-Króla przypada w ostatnią niedzielę października. Nasze Oddziały winny wziąć udział w tej uroczystości według wskazówek miejscowego Zarządu par. A. K. i jak najbardziej się przyczynić do jej uświetnienia. A nie zapominajmy o propagowaniu dzieła Intronizacji właśnie w tym miesiącu Święta Chrystusa-Króla.

O pogłębienie wiedzy religijnej. Zwracamy uwagę Kierownictw Oddziałów układających plany pracy na artykuł w N-rze 9 „Zjednoczenia” p. t. „O sposobach pogłębienia wiedzy religijnej”, który przyjdzie im z dużą pomocą w tym tak ważnym dziale naszej pracy. Należy się z nim bardzo dokładnie zapoznać, przedyskutować go, a potem wskazówki w nim zawarte zastosować w pracy.

PRACA KULTURALNO-OŚWIATOWA

Gazeta dla Kobiet. Pod tym tytułem wychodzi w Poznaniu miesięcznik ilustrowany, który w szeregu bardzo dostępnych dla wszystkich artykułów omawia rozmaite zagadnienia związane z życiem i pracą kobiety-katolicki. Ponieważ dawną już odczuwa się brak popularnego pisma kobiecego zwracamy uwagę naszych członków na to ciekawe i ładne piśmiennictwo i radzimy się z nim zapoznać najpierw, a potem zaprenumerować. Adres redakcji, do której należy się zwrócić po egzemplarze okazowe: „Poznań, Al. Marcinkowskiego 1 — Gazeta dla Kobiet”.

Prenumerata roczna wynosi 2 zł. 50 gr. przy wspólnym abonamencie ponad 10 egz. — 2 zł. Prosimy po zapoznaniu się z tem pismem powiadomić nas, ile egzemplarzy chciałby Oddział K. S. K. zaprenumerować — o informację tę prosimy przed Nowym Rokiem.

Biblioteczki wędrowne. W poprzednim numerze 6—7 „Wiadomości“ pisałyśmy o tworzeniu „Funduszu bibliotecznego“ przy czynnym współudziale naszych Oddziałów.

Ale dotąd żadnych konkretnych wyników projekt ten nie przyniósł — czyżby Oddziały nie widziały w tem swojej własnej i to dużej korzyści i nie chciały pójść na rękę Zarządowi K.S.K.? Przeczytajmy raz jeszcze poprzedni numer „Wiadomości“, zastanówmy się nad tym projektem i powiadomijmy K. S. K. o swych spostrzeżeniach i zamiarach.

Zastępy (dawniej oddziały wiejskie) powinny już się zabrać do intensywnej pracy w swych wsiach, a więc przystąpić do kolportażu pism i książek, zjednywać nowych prenumeratorów, organizować czytania izbowe — materiału dostarczy — Gazeta dla Kobiet, Przewodnik Katolicki i inne pisma, które napewno znajdują się w parafji.

PRACA SPOŁECZNO-CHARYTATYWNA

Pomóc dzieciom. Chłody się zbliżają — czas pomyśleć o przyjęciu z pomocą najuboższej dziatwie szkolnej, aby jej umożliwić naukę. Może pomyślimy o przeprowadzeniu jakiejś zbiórki odzieżowej, i własnoręcznie uszyjemy cieplejsze ubrania dla najbardziej potrzebujących. A czy wszystkie dzieci mają najniezbędniejsze pomoce naukowe? — Może na zaradzenie brakom i w tej dziedzinie radaby się znalazła. Pamiętajmy, iż opieka nad dziećmi powinna spoczywać w naszych rękach.

Opieka nad młodzieżą. Wobec zmiany statutów Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży młodzież pozbawiona została Patronatów, w skład których wchodziły osoby ze starszego społeczeństwa, które nadawały kierunek pracy młodzieży zorganizowanej i opiekowały się nią. Wobec tego Oddziały Katolickiego Stowarzyszenia kobiet powinny uważać sobie za bardzo ważny obowiązek nawiązanie ścisłej współpracy z młodzieżą żeńską, aby ją otoczyć opieką i dopomóc w pracy.

PRACA GOSPODARCZO - ROLNICZA

Wystawy rolnicze. Kończy się okres wytężonej pracy na roli. Te Oddziały, które brały udział w konkursach rolniczych obowiązane są zakończyć swą pracę przez udział w wystawach rolniczych powiatowych lub rejonowych, na które należy dostarczyć okazy swych zbiorów.

Dobrzeby też było dla propagandy pracy rolniczej i zachęcenia innych kobiet do zainteresowania się tym działem urządzić wystawy lokalne, u siebie we wsi. Przy tej okazji możnaby też zrobić wystawę robót ręcznych i wyrobów tkackich samodziiałowych.

Zespoły konkursowe. Gdyby któreś Oddziały chciały zorganizować spośród swych członków nowe zespoły konkursowe na 1935 r. to prosimy nadsyłać zgłoszenia z podaniem imienia, nazwiska i miejsca zamieszkania uczestniczek zespołu, oraz wybranego do pracy tematu, pod adresem Katolickiego Stowarzyszenia Kobiet w Wilnie, ul. Metropolitalna Nr. 1.

III	KATOLICKIE STOWARZYSZENIE MĘŻÓW	III
-----	---------------------------------	-----

PRACA RELIGIJNO-IDEOWA.

*„Co się z miłości ku Panu nic czyni,
obłudne jest i nietrwałe“.*

X. Piotr Skarga.

Rozpoczynając w myśl Statutu jesienną pracę w Oddziałach Katolickiego Stowarzyszenia Mężów, z miłością i głęboką wiarą winniśmy rozważać o apostołstwie Kościoła Katolickiego,—a także i o pracy Ojca Świętego, który jako następca Św. Piotra, panuje wszechwładnie nad światem chrześcijańskim, prowadząc go do Chrystusa.

Ale jednak dziś jeszcze bezbożnictwo i niewiara kiełkują, zło nie śpi, zło, które z mocą piekielną ludzkość ostatnimi czasy nawiedziło i prowadzi ku zgubie. I tu winniśmy być czujni — przede wszystkim czujni my, członkowie Katolickiego Stowarzyszenia Mężów, by przez miłość ran Chrystusowych to zło w zarodku tępić — tępić za pośrednictwem pracy w organi-

zaczajach Akcji Katolickiej, dobrych misyj, przez Kościół Katolicki wskazanych; tępić, za pośrednictwem bractw religijnych i instytucji charytatywno-społeczno-oświatowych, by przez sumienną, ideową pracę wzmacniać swego ducha i szerzyć kult Wiary Świętej—Wiary Katolickiej wśród chwiejnych i błędzących.

Tematem naszych październikowych rozważań, winno być przede wszystkim:

- a) Zrozumienie nabożeństw różańcowych.
- b) Zapozdawanie się z życiem i czynami Ojca Świętego jako Namiestnika Chrystusa Pana na ziemi i Następcy Św. Piotra.
- c) Apostolstwo wspólnej modlitwy, dobrej prasy i charytatywnej pracy ideowej.

DZIAŁ ORGANIZACYJNY.

PROTOKUŁ

ZJAZDU KONSTYTUCYJNEGO KATOLICKIEGO ZWIĄZKU MĘŻÓW

odbytego w Warszawie w dniu 1 sierpnia 1934 roku.

Obrady w imieniu i z upoważnienia nieobecnego w Warszawie J. Em. Ks. Kardynała A. Kakowskiego zagał ks. dr. Władysław Lewandowicz M. I. C., asystent kościelny Związku, zaznaczając, że jest wolą Najdostojniejszego Episkopatu, by praca stowarzyszeń męskich, które stanowią jedną z czterech podstawowych kolumn Akcji Katolickiej, została skonsolidowana i otrzymała jednolite, gwarantujące sprawność i celowość działania, kierownictwo. Mówca zwrócił uwagę, że Zjazd odbywa się w uroczystość Św. Piotra w Okowach i podkreślił, że uczestnicy jego powinni z ufnością zabrać się do dzieła apostolskiego, wierząc iż trudności, jakie niewątpliwie czekają ich w tej pracy, Opatrzność Boża usunie tak, jak ongiś uwolniła z więzów Księcia Apostołów z więzienia na Eskwilinie.

Odczytawszy następnie listy J. Em. Ks. Kardynała Kakowskiego, mianujące stosownie do art. 38 i 42 ust. 1 statutu Katolickiego Stowarzyszenia Mężów ks. dr. Władysława Lewandowicza M. I. C.—asystentem kościelnym Związku, p. mecenasa Ludwika Domańskiego — prezesem Związku oraz dr. Apolinarego Żukowskiego—dyrektorem Związku, ks. Asystent oddał przewodnictwo p. prezesowi Domańskiemu.

Otwierając obrady, Przewodniczący wygłosił przemówienie, w którym, podziękowawszy Najdostojniejszemu Episkopatowi Polski za okazane mu w nominacji zaufanie i pozdrowiwszy obecnego na Zjeździe dyrektora Naczelnego Instytutu Akcji Katolickiej ks. prałata dr. Stanisława Brossa, przypominał zebranym wezwanie Namiestnika Chrystusowego do apostołatu osób świeckich w łączności z hierarchją kościelną i w zależności od niej i podkreślił obowiązek czynnego udziału w walce o Królestwo Boże na ziemi.

Następnie przedłożył poniższy porządek obrad:

1. Ukonstytuowanie się Katolickiego Związku Mężów.
2. Wyjaśnienia statutu.
3. Wybór władz: Zarządu i Komisji Rewizyjnej.
4. List hołdowniczy do Ojca św. i telegram do p. Prezydenta R. P.
5. Organizacja biura Katolickiego Związku Mężów.
6. Uchwały w sprawie: legitymacyj, znaczka, składek oraz świadczeń.
7. Zarys programu pracy Katolickiego Związku Mężów.
8. Wolne wnioski.

Po przyjęciu tego projektu, przystąpiono do 2-go punktu porządku obrad. W myśl art. 42 ust. 2 statutu przyjęte zostały w charakterze członków zwyczajnych Związku następujące Katolickie Stowarzyszenia Mężów: z Częstochowy, Katowic, Kielc, Lwowa, Łomży, Łodzi, Pelplina, Przemyśla, Warszawy, Włocławka i Wilna.

Stwierdzono, że z dniem 1 sierpnia powyższe Katolickie Stowarzyszenia Mężów stanowią Katolicki Związek Mężów.

Z kolei ks. asystent dr. Lewandowicz udzielił szeregu wyjaśnień dotyczących statutu, podkreślając, że stosunek Stowarzyszenia, czyli organizacji diecezjalnej do Oddziałów, czyli komórek parafjalnych, ma charakter centralistyczny, podczas gdy stosunek Związku, jako instytucji krajowej, do Stowarzyszeń opiera się raczej na podstawie federacyjnej. Znajdując w Związku czynnik, koordynujący ich poczynania, Stowarzyszenia korzystają w pełni z prawa inicjatywy, przy uwzględnieniu zasadniczych wskazań programowych i zarządzeń Związku.

W dyskusji, jaka wywiązała się przy omawianiu tej sprawy, zwrócono uwagę na sprzeczność między art. 12 statutu, głoszącym, że „członkami zwyczajnymi Stowarzyszenia mogą być katolicy żonaci i nie żonaci od 25 roku życia” a art. 13 ust. 4, który

mówi o prawach członków zwyczajnych w wieku ponad lat 18. Po wyjaśnieniu dyrektora Naczelnego Instytutu Akcji Katolickiej ks. prałata Brossa, że dolna granica wieku członków Stowarzyszenia w art. 12 ustalona została zgodnie z życzeniem p. Ministra Spraw Wewnętrznych i że wspomniana wyżej sprzeczność między dwoma artykułami statutu powstała w wyniku niedopatrzenia. Zjazd uchwalił zwrócić się do Najdostojniejszego Episkopatu z prośbą o wydanie zarządzenia w sprawie usunięcia tej niedokładności.

Ponieważ w poszczególnych diecezjach władze administracyjne wysuwają trudności w związku ze zgłaszaniem Stowarzyszeń, żądając opłat stemplowych, upoważniono Związek, aby zwrócił się do Ministerstwa Skarbu o zwolnienie Stowarzyszeń od opłat stemplowych.

Przed przystąpieniem do wyboru władz Związku przewodniczący p. prezes L. Domański zwrócił uwagę, że art. 42 statutu w zestawieniu z art. 17 zawiera nieścisłość, ponieważ nie określa długości kadencji wybieralnych członków Zarządu. Po wyjaśnieniu ks. asystenta Lewandowicza, że zgodnie z autorytatywnym orzeczeniem J. Em. Ks. Kardynała Prymasa okres ten ma obejmować dwa lata—odpowiada to intencjom art. 17 ust. 1 i zabezpiecza ciągłość pracy, umożliwiając mianowanym członkom Zarządu przygotowanie w porę wyborów nowego Zarządu — Prezydium zgłosiło dwa wnioski: „Na skutek miarodajnego oświadczenia władz kościelnych proponujemy:

1. Wybrać do Zarządu przedstawicieli każdego ze zgłoszonych już Katolickich Stowarzyszeń Mężów.

2. Jeżeli w danej diecezji zostali już mianowani prezes i sekretarz generalny, to choć Katolickie Stowarzyszenie Mężów nie zostało jeszcze zgłoszone, diecezja ta może również już obecnie mieć swego przedstawiciela w Zarządzie“.

Wobec przyjęcia przez Zjazd obu wniosków dokonano najpierw wyboru członków Zarządu z pośród przedstawicieli tych Stowarzyszeń, które zgłosiły akces do Związku do dnia 1 sierpnia 1934 r., a następnie z pośród delegatów diecezji: lubelskiej, płockiej, siedlecko-podlaskiej i tarnowskiej, w których nastąpiły już mianowania prezesów i sekretarzy generalnych Stowarzyszeń. Po wyborze zastępcy prezesa Związku w osobie p. inż. Stefana Piechockiego z Warszawy i zastępcy dyrektora w osobie p. prof. Feliksa Szafjańskiego z Warszawy przewodniczący odczytał poniższą pełną listę członków Zarządu Związku:

Prezes — p. Ludwik Domański, adw., W-wa, ul. Kapucyńska 3.
Zast. prezesa—inż. Stefan Piechocki, Warszawa, Podwale 4.
Dyrektor — dr. Apolinary Żukowski, W-wa, Zakroczyńska 9.
Zast. dyrektora—prof. Feliks Szafjański, Warszawa, Złota 28.
Członkowie—p. Lucjusz Bugajski, Częstochowa, Jasnogórska 71/4; prof. Marjan Sławiński, Katowice, Marsz. Piłsudskiego 20; prof. Zygmunt Dobrowolski, Kielce, Zamkowa 5; szamb. Stanisław Starowieyski, Lublin, Zielona 3; Marjan Ignacy Jaroszewski, Lwów, Łozińskiego 6; prof. Antoni Skiwski, Łomża, Sienkiewicza 2; dr. Edward Prądzyński, adwokat, Łódź, Sienkiewicza 34; Stanisław Żórawski, Płock, Mostowa 1; ks. Karol Pękala, Tarnów, pl. Katedralny 6; ks. Józef Matusz, Przemyśl, Katedralna 18a; ks. Władysław Białowolski, Siedlce, Florjańska 1/7; dr. Władysław Jelonek, Włocławek, Reymonta 31; ks. mag. Aleksander Mościcki, Wilno, Skopówka 11/6.

Następnie wybrano członków Komisji Rewizyjnej w osobach:

P. Romana Godzińskiego, Łódź, 6-go Sierpnia 68;

P. Piotra Liwowskiego, Kamień, Brzozowice (Śląsk);

P. Marjana Kosińskiego, adw., Wilno. Mickiewicza 24.

Po ukonstytuowaniu się władz Związku, Przewodniczący zgłosił wniosek, uchwalony jednomyślnie przez Zjazd. w sprawie wystosowania listu hołdowniczego do Ojca św. i telegram do p. Prezydenta R. P. następującej treści:

I. Jego Świątobliwość Ojciec św. Pius XI.

Citta del Vaticano.

Zjazd delegatów diecezjalnych Stowarzyszeń Mężów Akcji Katolickiej, zwołany do Warszawy na dzień 1 sierpnia 1934 r. z woli i upoważnienia Najdostojniejszego Episkopatu Polski pod szczególną opieką Jego Em. Księdza Kardynała Kakowskiego w celu utworzenia ogólnokrajowego Katolickiego Związku Mężów w Polsce, w radosnem przeświadczeniu, że właściwym inicjatorem apostolskiej działalności mężów jest Wasza Świątobliwość, składa u stóp Ojca Chrześcijaństwa wyrazy hołdu i przywiązania, ślubując, że jego członkowie, pełni miłości do Kościoła, strzec i bronić będą Jego świętych praw i pracować nad ugruntowaniem w życiu polskiem odwiecznych zasad nauki Chrystusowej.

II. Pan Prezydent Rzeczypospolitej Profesor Ignacy Mościcki. Warszawa.

Zjazd Konstytucyjny Katolickiego Związku Mężów, będący krajową centralą męskich stowarzyszeń Akcji Katolickiej w Polsce, przesyła Panu Prezydentowi, jako Głowie Państwa, wyrazy hołdu i zapewnienia, iż zgodnie z odwiecznymi zasadami katolickimi Związek w swej pracy służyć będzie idei pomyślności i potęgi Państwa.

Z kolei p. prezes L. Domański udzielił głosu p. dyr. A. Żukowskiemu, który zreferował projekt organizacji biura Związku. Organizacja ta oparta zostanie na wytycznych statutu, a w szczególności na jego artykułach 35—37, 39 i 42—46 i będzie miała na celu stworzenie sprawnego aparatu wykonawczego, zdolnego do zrealizowania programów pracy, jakie uchwalone będą przez kompetentne władze Akcji Katolickiej, przygotowywania zjazdu związkowego, kursów i ogólnych zlotów organizacyjnych, załatwiania spraw bieżących i zawiadywania majątkiem Związku. W najbliższym czasie biuro roześle odpowiednio sporządzony kwestionariusz, który pozwoli zorientować się w całokształcie działalności Stowarzyszeń.

W dalszym ciągu obrad na wniosek prezydium upoważniono biuro Związku do załatwienia sprawy legitymacyj z zastrzeżeniem, że legitymacja ma być jednolita dla całego kraju, tania i praktyczna. Wyrażono również życzenie, by zorganizowani mężowie katoliccy posiadali znaczek, przyczem podkreślono, że pożądany byłby jednolity wzór dla wszystkich odłamów Akcji Katolickiej. W związku z tem zaproponowano, by Zarząd Związku zwrócił się do Naczelnego Instytutu Akcji Katolickiej z prośbą o opracowanie odpowiedniego projektu z uwzględnieniem postulatów taniości i estetycznego wyglądu.

Przewodniczący przedstawił następnie preliminarz budżetu Związku w wysokości 1100 zł. miesięcznie, zaznaczając, że w początkowym okresie istnienia centrali wydatki jej będą mniejsze od preliminowanych pozycji, ponieważ Związek będzie korzystał z całego szeregu świadczeń ze strony Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w Warszawie, jak: lokal, światło, opał, telefon, siła pomocnicza i t. d.

Wobec niezwykle trudności jakie nastęrcza problem składek i świadczeń na rzecz związku na propozycję p. prezesa

L. Domańskiego powołano specjalną komisję finansową, której powierzono załatwienie tej kwestji. Do Komisji wybrani zostali: ks. dyr. Nowicki z Łodzi, ks. mag. Aleksander Mościcki z Wilna, p. prof. Zygmunt Dobrowolski z Kielc, p. prof. Marjan Sławiński z Katowic i dyrektor biura p. dr. A. Żukowski. Ponadto w pracy Komisji uczestniczyli ks. prał. dr. Stanisław Bross, ks. asyst. dr. Władysław Lewandowicz i prezes p. mec. Domański. Na czas pracy komisji urządzono przerwę w obradach zjazdu.

Po dłuższej wyczerpującej dyskusji uchwalono ostatecznie, że składki do Związku płaćć będą nie Oddziały, lecz Stowarzyszenia i że świadczenia Stowarzyszeń na rzecz Związku oparte zostaną nie na składkach członków fizycznych, lecz na zgóry określonym ryczałcie.

Następnie po ustaleniu minimum 10 zł. miesięcznego ryczałtu i po stwierdzeniu, że uchwała w sprawie świadczeń na rzecz Związku obowiązuje tylko do pierwszego zjazdu związkowego, zgłoszono poniższe kwoty tych świadczeń miesięcznych:

Częstochowa	zł. 20.—
Katowice	„ 20.—
Kielce	„ 10.—
Lwów	„ 10.—
Łomża	„ 20.—
Pelplin	„ 20.—
Przemyśl	„ 10.—
Warszawa	„ 50.—
Włocławek	„ 10.—
Wilno	„ 20.—

Razem zł. 205.—

Równocześnie upoważniono Zarząd Związku do zwrócenia się do Zarządów poszczególnych Stowarzyszeń, by w miarę możliwości przekazywały na rzecz Związku kwoty wyższe od zadeklarowanych.

Kreśląc w ogólnem ujęciu zarys programu pracy Związku, ks. asystent Lewandowicz zaznaczył, że zarządzeniem prezydium powołana zostanie do życia Komisja Programowa. W niedługim czasie Zarząd podejmie wydawnictwo następujących broszur: „Rola męża katolickiego w świetle orzeczeń Ojca św.“, „Organizacja oddziału parafjalnego“, „Rola asystenta kościelnego w stowarzyszeniach mężów“.

Wobec tego, że Stowarzyszenie Archidiecezji Warszawskiej od szeregu miesięcy wydaje własny organ p. t. „Na Wyżyny“, nasuwa się pytanie, czy nie byłoby wskazaniem uczynić z tego pisma organu Związku. Ponieważ jednak rzecz ta nie dojrzała jeszcze do rozstrzygnięcia, prezydjum ogranicza się narazie do krótkiej uwagi informacyjnej, zastrzegając sobie możliwość zbadania opinii Stowarzyszeń w tym względzie. Do stałych obowiązków Zarządu będzie należało rozsyłanie Stowarzyszeniom okólników i instrukcyj. W krótkim czasie zwołany zostanie przez Centralę zjazd Ks.Ks. Asystentów. Zgodnie z projektem ks. dyr. Nowickiego (Łódź) uchwalono, by Zarząd Związku ujednolitał we wszystkich Stowarzyszeniach sprawę prowadzenia ksiąg rachunkowych, wzorując się na doświadczeniu zdobytem przez dawne S. M. P.

Na tem obrady zakończono. Zamykając Zjazd, p. prezes L. Domański wygłosił przemówienie, w którym stwierdził, że na drodze do usprawnienia ruchu mężów w ramach Akcji Katolickiej uczyniono pierwszy poważny krok, pozwalający ufać, że nastąpi po nim dalszy pomyślny rozwój pracy na chwałę Bożą, dla dobra Kościoła i kraju.

X. Dr. Władysław Lewandowicz
asystent kościelny

Adw. Ludwik Domański
prezes

Dr. Apolinary Żukowski
dyrektor

Za zgodność

Ks. Aleksander Mościcki

Sekretarz Generalny Katolickiego Stowarzyszenia Mężów w Wilnie.

Zarząd Katolickiego Stowarzyszenia Mężów na terenie Archidiecezji Wileńskiej dotąd przerejestrował 76 oddziałów.

Oddziały, które jeszcze dotychczas nie nadesłały oficjalnych zgłoszeń, proszone są o ich nadesłanie w terminie możliwie najkrótszym, do Generalnego Sekretariatu Katolickiego Stowarzyszenia Mężów—Wilno, ul. Metropolitalna № 1.

W myśl protokołu ze Zjazdu Konstytucyjnego Katolickiego Związku Mężów, w najbliższych dniach zostanie rozesłany do wszystkich zarejestrowanych Oddziałów, numer okazowy tygodnika „Na Wyżyny“, który jest dotąd organem Katolickiego Stowarzyszenia Mężów w Warszawie.

Tygodnik „Na Wyżyny“ ma być przemianowany na organ Katolickiego Związku Mężów w Polsce.

Wobec powyższego, po otrzymaniu wspomnianego numeru tygodnika, uprzejmie prosimy o pismienne wyrażenie swojej opinii i nadesłanie jej, do Generalnego Sekretariatu Katolickiego Stowarzyszenia Mężów w Wilnie.

KRÓTKIE WSKAZÓWKI DLA GOSPODARZY.

1. **Zajęcia w sadzie.**—W roku bieżącym postanówmy wszyscy jak jeden mąż, w swoim gospodarstwie posadzić chociażby kilkanaście drzew owocowych, wydatek stosunkowo niewielki, za pośrednictwem swojej centrali w Wilnie można nabyć jabłunki pochodzące ze szkółek z terenu Wileńszczyzny, po cenie loco Wilno 1.20 zł. za sztukę. O korzyściach jakie dają drzewa owocowe mówić wiele nie będziemy, zamiast nieść na targ słomę i otrzymać za duży wóz słomy 10 zł., lepiej jest przywieść 2 pudy ładnie zebranych i opakowanych jabłek, nie robiąc przy tem wielkiego uszczerbku dla gospodarstwa. Bliższych informacji i instrukcyj w sprawie sadzenia drzew owocowych udziela Centrala Kat. Stow. Mężczyzn w Wilnie, ul. Metropolitalna 1.

Jeżeli kto ma drzewka posadzone, powinien pamiętać o ich nawożeniu i pielęgnacji, gdyż w tym tylko wypadku drzewo da dochód. Na drzewa starsze zakładać opaski wysmarowane lepkiem materiałem na wysokości 1 m. od ziemi, zamiast opasek lepnych dobrze jest stosować powrósł z słomy i mchu. Zimą należy opaski lub powrósł zdejmować i palić gdyż gnieźdzą się w nich unikając zimna szkodniki, niszczące plony sadów, a nawet i liście drzew owocowych.

2. **Zajęcia w ogrodzie warzywnym.** — Po sprzącie warzyw oczyścić ogród z zanieczyszczeń, śmiecie wynieść na kompost, a ziemię na zimę głęboko uprawić (zaorać z pogłębiaczem).

3. **Zajęcia w polu.** — Kończyć orki zimowe, pozostawiając ziemię w ostrej skibie, obejrzyć pole obsiane oziminą, w miejscach skłonnych do zamarzania, porobić odpływy wody, gdyż

należy przypuszczać, że w roku bieżącym podczas zimy i wiosną po suchem lecie będzie, zbyt mokro.

Obejrzeć wszystkie rowy odpływowe, jeżeli są zamulone i zarośnięte oczyścić.

	KATOLICKIE STOW. MŁODZ. ŻEŃSKIEJ KATOLICKIE STOW. MŁODZ. MĘSKIEJ	
--	---	--

I. DZIAŁ SPRAWOZDAWCZY.

W dniu 25 września b. r. odbyło się pierwsze konstytucyjne zebranie Zarządu Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej. Zebranie było poświęcone ukonstytuowaniu się Zarządu i omówieniu programu pracy na okres do 1.I. 1935 r.

Obradom przewodniczył Prezes p. pułk. Wł. Piasecki. Viceprezesem obrany został p. Mecenasa J. Zmitrowicz.

Zarząd przyjął do wiadomości zrzeczenie się godności członka Zarządu przez p. Dyr. Szachno i p. Kazimierza Jędrychowskiego.

II. DZIAŁ ORGANIZACYJNY

Zmiana S.M.P. na K.S.M. Nie jednemu druhowi i druchnie i wielu innym przychodzi myśl: dla czego takie zmiany zaszły? Czy S.M.P. w swej pracy były mało udoskonalone, że zaszły potrzeby takiej zmiany. Co władze miały za cel, aby takie zmiany porobić? Stowarzyszenie Młodz. Polskiej — ładna to nazwa, lecz nie określała ona ściśle pojęcie o naszej organizacji. Prawda, że nasz statut mówił, że „Celem S.M.P. jest wyrobienie członków w ramach ścisłej organizacji na światłych, dzielnych i czynnych obywateli Państwa, przejętych duchem katolickim i polskim. Ale nie wszyscy znają nasz statut. Wielu sądzi o organizacji według jej nazwy.

Dlatego też, aby nasza organizacja była znana wszystkim, została zmieniona nazwa na Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży. Zmiana nazwy nie zmienia całokształtu naszej organizacji i w pracy samej żadne zmiany nie zachodzą.

Byliśmy druhami i druchnami katolikami i nadal zostaniemy. Żyjemy w Polsce, w Polsce katolickiej. Hasło nasze „Bóg i Ojczyzna” nadal będzie przyświecać w naszej pracy.

Święto Młodzieży. Na dzień 18 listopada, jako pierwszą niedzielę po Św. Stanisławie Kostce, Patronie naszej młodzieży Męskiej przypadają uroczystości „Święta Młodzieży”.

Życzeniem nas wszystkich jest, by Święto Młodzieży wypadło jak najuroczyściej i okazalej. Czasu mamy niewiele. Należy przystąpić natychmiast do ułożenia programu, oraz wykonania prac włożonych na siebie dobrowolnie. Niech nikogo nie braknie w tak doniosłych uroczystościach, a z serc i dusz waszych, druhowie niech tryska promień radości i zadowolenia ze spełnionych swych szlachetnych obowiązków.

Oddziały K. S. M., którym będą się nastroczać trudności, jak urządzić „Święto Młodzieży” niech się zgłoszą do składnicy Stowarzyszeniowej w Wilnie o materiał w postaci broszurek i literatury o święcie młodzieży.

Tegoroczne „Święto Młodzieży” jest dniem Prasy K. S. M. Projekt ten wyszedł z łona samej młodzieży. W tym celu redakcja „Przyjaciela Młodzieży” wydaje jednodniówkę jubileuszową „Czego Chcemy”. Redakcja dokłada wszelkich starań, aby numer ten wypadł jak najlepiej pod względem graficznym jak redakcyjnym, i, aby dobrze zaprezentował całą naszą organizację.

Jednodniówka, formatu „Przewodnika Katolickiego”, wyjdzie w objętości conajmniej 20 stron druku, w tym cztery strony na specjalnym papierze ilustrowanym.

Cena jest nie wygórowana i dostępna każdemu.

A bonenci „Przyjaciela” otrzymują Jednodniówkę bezpłatnie jako premję jubileuszową.

Cena Przy zamawianiu 1—9 egz. — 20 gr., przy zamawianiu od 10 egz. — 15 gr., przy rozsprzedży poza K. S. M. — 25 gr. egzemplarz.

Uważamy, że „Jednodniówka” winna się znajdować w posiadaniu nie tylko każdego druha i druchny, lecz w każdym domu katolickim. Trzeba, aby społeczeństwo dowiedziało się o naszej prasie organizacyjnej, a zwłaszcza o jubileuszu „Przyjaciela Młodzieży”.

Zadanie te winna przeprowadzić nasza młodzież Katolicka.

PRENUMERUJCIE CZASOPISMA KATOLICKIE

III. DZIAŁ KULTURALNO - OŚWIATOWY.

Drugi konkurs „Kierownika“ — Dwadzieścia nagród.

Pierwszy konkurs Kierownika na temat hasła Episkopatu już ukończony. Wprawdzie wyniki nie zostały jeszcze ogłoszone, bo redakcja nie zdążyła wykończyć wszystkich prac, związanych z czytaniem i premjowaniem nadesłanych rękopisów niemniej przeto Oddziały KSM zrobiły już wszystko co do nich należy. Mogą wobec tego wziąć się do nowego konkursu. „Kierownik“ daje im do tego właśnie sposobność ogłaszając niniejszem „*Drugi konkurs Kierownika*“, podobny do zeszłorocznego, ale na temat tegorocznego hasła, a więc „*W Chrystusie odkupienie — w Chrystusie odrodzenie*“.

Jakież jest cel tego konkursu? Chodzi o to, aby KSM zachęcić do jaknajwiększego przejęcia się hasłem, a to przez zapoznanie się z zagadnieniami, jakie ono porusza, oraz przez przeprowadzenie pewnej akcji w terenie, ściśle związanej z tematem hasła. Ponieważ zaś obowiązki konkursowe uwzględniają nowoczesne formy pracy wychowawczej więc udział w konkursie przynosi prócz korzyści ideowych także i metodyczne, nie mówiąc już o nagrodach, które zdobyć można ponadto.

Nie wątpimy, że bardzo liczna gromada Oddziałów KSM stanie do konkursu i wytrwa w nim do końca. Prace konkursowe nie są zbyt trudne, nie pociągają za sobą kosztów i t. p. Oddziały KSM w każdym razie będą przeprowadzać hasło. Jeśli je więc będą przeprowadzać w ramach konkursu to będzie to ich czystym zyskiem.

Oczywiście nie wszędzie będą jednakowe warunki miejscowe. Wieś dużej różni się od małej, a miasto od wsi. To wszystko uwzględnimy przy ocenie prac konkursowych, na podstawie informacji, jakie Oddział KSM, stający do konkursu, poda nam w druku konkursowym Nr. 1, zawierającym zgłoszenie do konkursu. Każdy więc Oddział KSM może stanąć do pracy wysiłek jego zostanie sprawiedliwie oceniony.

Warunki konkursu są następujące:

1. *Czas.* Konkurs rozpoczyna się 1 października 1934 r. i trwa do 31 maja 1935 r.

2. *Uczestnicy.* Udział w konkursie mogą wziąć te Oddziały KSM, które abonują „Kierownika“. Przedpłatę za „Kierownika“ muszą uiścić za wszystkie trzy kwartały, w których trwa konkurs (t. j. IV kw. 1934 r., I kw. 1935 r. i II kw. 1935 r.) i to uiścić trzeba przedpłatę naprzód, w zwykłych terminach.

3. *Zgłoszenie.* Zgłosić do konkursu musi się Oddział KSM najpóźniej do dn. 31 grudnia 1934 r., przesyłając w tym celu „druk konkursowy Nr. 1“ i wypełniając podane tam rubryki: 1. Nazwa Oddziału KSM i siedziba — dokładny adres. 2. Siedziba zarządu KSM (diec.). 3. Ile mieszkańców ma miejscowość,

w której Oddział KSM ma siedzibę? 4. Ile jest Oddziałów KSM w danej miejscowości? 5. Ilu katolików ma parafia, do której należy Oddział KSM? 6. Ilu członków liczy Oddział KSM?

4. *Obowiązki.* „Kierownik” numer 10/34 w artykule p. t. „Hasło na rok 34/35” na stronie 314 podaje wskazania, dotyczące przeprowadzenia hasła. Między innymi mowa tam o trzech ankietach, które Katolicki Związek Młodzieży Ż. i M. ogłosi w łączności z hasłem. Każda ankieta kończy się odpowiednią akcją w terenie. Otóż każdy Oddział KSM, który chce wziąć udział w konkursie, musi przeprowadzić te trzy pogadanki ankietowe najlepiej w kółku wychowawczym, lub też na posiedzeniu kierownictwa Oddziału, czy na zebraniu ogólnym. *Przebieg tych pogadanek ankietowych *)* należy spisać i przesłać do redakcji „Kierownika”.

Tak samo należy spisać prace, które zostały podjęte i wykonane przez Oddział KSM. w wykonaniu hasła na rok 1934/35.

W sprawozdaniu tem opisać można i te prace, które w danej chwili nie są jeszcze ukończone. Inne (zwykłe) zajęcia Oddziału KSM. nie wchodzi w rachubę. Wytyczne do tej akcji poda się z okazji każdej ankiety.

Toteż każdy Oddział KSM., biorący udział w konkursie powinien przesłać do redakcji Kierownika:

1. do 31. 12. 34 r. sprawozdanie z pierwszej pogadanki ankietowej, ogłoszonej w n-rze 10/34 „Kierownika”;

2. do 31. 3. 35 r. sprawozdanie z drugiej pogadanki ankietowej, która będzie ogłoszona w n-rze 1/35;

3. do 31. 6. 35 r. sprawozdanie z trzeciej pogadanki ankietowej, która będzie ogłoszona w n-rze 4/35;

4. do 31. 6. 35 r. sprawozdanie z działalności w czasie od 1. 10. 34 r. do 31. 5. 35 r., ale tylko tych dzieł i czynów, które zostały wykonane w ścisłym związku z hasłem na rok 1934/35.

Oddziały KSM., które nie nadesłają wszystkich sprawozdań lub nie opłacą abonamentu „Kierownika” za czas oznaczony odpadają od konkursu.

Indywidualne odpowiedzi na ankiety druchów i druchów, nadesłane do „Młodej Polki” i „Przyjaciela Młodzieży” nie podpadają pod ocenę konkursową. Należy natomiast podać w „Sprawozdaniu z prac konkursowych” ilość odpowiedzi indywidualnych, wysłanych przez członków danego Oddziału do tych redakcyj.

Przy ocenie „Sprawozdań z pogadanek ankietowych” jak i „Sprawozdań z działalności” oraz przy rozdziale nagród, dyplomów i listów pochwalnych brane będą pod uwagę następujące szczegóły:

a) wartość prac dokonanych, wartość zebranego materiału ankietowego, wysiłki jakich dany Oddział dokonał przy przeprowadzaniu pogadanek ankietowych i przy wcieleniu hasła;

*) Sposób przeprowadzenia pogadanek ankietowych opisany jest w broszurze F. Żurowskiej: *Metoda pogadanek ankietowych*. Cena 25 gr. Do nabycia w KSM diecezjalnych i „Ostoj”.

b) poprawna forma sprawozdania.

Wszystkie cztery sprawozdania muszą być opatrzone pieczęcią Oddziału KSM. oraz podpisane przez asystenta i kierownictwo Oddziału. Wysyłać je należy pod adresem: Redakcja „Kierownika”, Poznań, ul. Pocztowa 15.

Należy pisać wyraźnie, atramentem (maszyną) po jednej stronie kartki, z szerokim marginesem (odstępem). W „Sprawozdaniach z pogadanek ankietowych” nie trzeba przepisywać pytań ankiety, tylko ponumerować odpowiedzi według pytań i zostawić między jedną a drugą nieco wolnego miejsca. *Przy każdym sprawozdaniu wypełnić i wysłać druk konkursowy (nr. 2, 3, 4 lub 5) na którym należy wyszczególnić dokładny adres Oddziału, t. j. nazwisko pod którym bywa wysyłany „Kierownik”, miejscowość, pocztę, województwo, oraz Stowarzyszenie (diecezjalne) do którego dany Oddział należy.*

5. *Druki konkursowe.* Trzeba koniecznie je zachować i odesłać w oznaczonym terminie, wypełniając dokładnie i załączając odnośne sprawozdanie. Druków tych dostarczyć może „Kierownik” osobno za nadesłaniem znaczka za 5 gr. na przesyłkę pocztową.

6. *Nagrody.* Za najlepszy komplet 4-ch sprawozdań przyzna redakcja „Kierownika” *dwadzieścia nagród — a dziesięć dyplomów uznania i dziesięć listów pochwalnych za poszczególne sprawozdania.* Nagrody wyszczególnione zostaną w jednym z przyszłych n-rów „Kierownika”.

A więc do dzieła. I nie odkładać. Zacząć przeprowadzać hasło zaraz obecnie! A czytajcie uważnie „Kierownika” przez cały czas trwania konkursu, bowiem znajdziecie w nim różne wskazówki w sprawie realizowania hasła, które Wam pomogą do przeprowadzenia prac konkursowych i ułatwią tem samem zdobycie nagrody.

**Czy Zarząd opłacił prenumeratę
za „Wiadomości Akcji Katolickiej
Archidiecezji Wileńskiej“?**

IV. DZIAŁ PRZYSPOSOBIENIA ROLNICZEGO.

Część sprawozdawcza.

I. Według dotychczas posiadanych informacji, wystawy konkursowe przysposobienia rolniczego w roku bieżącym 1934 — odbędą się w następujących miejscowościach i terminach:

W pow. WILEŃSKO-TROCKIM:

1. w Mejszagole w dn. 15 października,
2. w Landwarowie w dn. 17 października,
3. w Jaszunach w dn. 20 października,
4. w Mickunach w dn. 21 października,
5. w Niemenczynie w dn. 25 października,
6. w Gierwiatach w dn. 28 października.

W pow. BRASŁAWSKIM:

1. w Gajdach w dn. 14 października,
2. w Widzach w dn. 16 października,
3. w Opsie w dn. 21 października,
4. w Miorach w dn. 22 października,
5. w Brasławiu w dn. 26 października.

W pow. OSZMIAŃSKIM:

1. w Dziewieniskach w dn. 18 października,
2. w Grauzyszkach w dn. 20 października,
3. w Smorgoniach w dn. 24 października,
4. w Antonowie w dn. 28 października,
5. w Oszmianie w dn. 8 października.

W pow. POSTAWSKIM:

1. w Drozdowszczyźnie w dn. 7 października,
2. w Słobodzie Żośniańskiej w dn. 11 października,
3. w Kobylniku w dn. 12 października,
4. w Postawach w dn. 15 października,
5. w Duniłowiczach w dn. 14 października.

W pow. SZCZUCZYŃSKIM:

1. w Szczuczynie w dn. 10 i 11 października.

W pow. WOŁOŻYŃSKIM:

1. w Żardziunach w dn. 30 października,
2. w Trabach w dn. 2 października,

3. w Wiszniewie k/Bohdanowa w dn. 3 października,
4. w Iwieńcu w dn. 7 października,
5. w Wołożynie w dn. 13 i 14 października.

W pow. MOŁODECZAŃSKIM :

1. w Mołodecznie w dn. 31 października.

W pow. GRODZIŃSKIM :

1. w Łunnie w dn. 7 października,
2. w Olekszcach w dn. 7 października,
3. w Wiercieliskach w dn. 14 października,
4. w Indurze w dn. 21 października.

W pow. WILEJSKIM :

1. w Wiszniewie k/Świra w dn. 14 października,
2. w Krzywiczach w dn. 21 października,
3. w Ilji w dn. 24 października,
4. w Budślawiu w dn. 28 października,
5. w Chocieńczykach w dn. 1 listopada,
6. w Wilejce w dn. 4 listopada.

W pow. ŚWIECIAŃSKIM :

1. w Ignalinie w dn. 18 października,
2. w Świrze w dn. 21 października,
3. w Kiemieliskach w dn. 24 października,
4. w Korkożyskach w dn. 28 października,
5. w Hoduciszkach w dn. 31 października,
6. w Święcianach w dn. 7 października.

W pow. DZISNIEŃSKIM :

1. w Dzierżynie w dn. 5 października,
2. w Zalesiu w dn. 7 października,
3. w Hermanowiczach w dn. 8 października,
4. w Plisie w dn. 10 października,
5. w Prozorokach w dn. 14 października,
6. w Parafjanowie w dn. 17 października,
7. w Głębokiem w dn. 19 października.

Informacje o terminach wystaw na terenie pozostałych powiatów, podległych Kompetencji Wileńskiego Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży — zostaną podane dodatkowo — po otrzymaniu danych z terenu.

II. Nadsyłanie przed pierwszym października 1934 r. zgłoszenia do konkursów rolniczych na rok następny 1935 — zostały zgłoszone do wojewódzkich i powiatowych Komisji przysposobienia rolniczego — z dniem 1 października 1934 r.

III. W miesiącu czerwcu, lipcu, sierpniu i wrześniu 1934 r. Kierownik referatu P. R. Katol. Stow. Młodz. p. Leonard Dyakowski dokonał inspekcji prac w przysposobieniu rolniczym Oddziałów K. S. M. Okręgu Białostockiego.

Część Instrukcyjna.

Okres bieżący stawia przed wami Druchny i Druhowie dwa zasadnicze zadania, wykonanie których jest konieczne.

Jedno z tych zadań, to zapoczątkowanie pracy w konkursach rolniczych w roku bieżącym, na rok przyszły 1935.

W tej sprawie Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży rozesłało polecenie do wszystkich bez wyjątku oddziałów K. S. M. zawarte w piśmie z dn. 24. VII. 1934 r. Nr. 2122/34. W powyżej cytowanym piśmie, Centrala K. S. M. podała zasady, na których winien każdy oddział K. S. M. opierać się przy organizowaniu się do pracy w przysposobieniu rolniczym, jak również została podana instrukcja, dotycząca zorganizowania zespołów konkursowych i wyboru tematów do konkursów. W powyższym piśmie termin nadsyłania zgłoszeń do konkursów rolniczych na rok przyszły 1935, obowiązywał do dnia 15 września 1934 r.

Powyższe podaje się jako przypomnienie tego, o czym każdy oddział, a w szczególności kierownictwo każdego oddziału K. S. M. winno wiedzieć.

Dziś, kierownictwo każdego oddziału K. S. M. niech zastanowi się, niech sprawdzi, czy został wykonany obowiązek organizacyjny pod względem zorganizowania zespołów konkursowych w stowarzyszeniu do pracy w konkursach rolniczych na rok przyszły 1935? W najgorszym wypadku, mianowicie tam, gdzie zespoły konkursowe dotychczas nie zostały zorganizowane, lub też zgłoszenia nie zostały wysłane do Centrali K. S. M. czy też na ręce instruktora, należy sobie powiedzieć, że: lepiej późno — niż nigdy. Należy niezwłocznie, najpóźniej na najbliższym plenarnym zebraniu Młodzieży Stowarzyszonej:

1) zorganizować zespoły konkursowe, mając na względzie zachęcenie wszystkich członków stowarzyszenia do wzięcia udziału w przysposobieniu rolniczym;

2) przy organizowaniu zespołów konkursowych, dążyć do organizowania zespołów złożonych z Druchen oddzielnie od Druhów zachowując jednak w miarę możliwości możliwie najmniejszą odległość w miejscu zamieszkania poszczególnych uczestników zespołów konkursowych (najwyżej trzy kilometry w promieniu);

3) wybrać tematy, przerobienie których najłatwiej umożliwi uzyskać odpowiedni stopień p. r.;

4) sporządzić wykazy imienne uczestników zespołów konkursowych w dwóch egzemplarzach, z których jeden natychmiast przesłać do Katolickiego Stow. Mł. w Wilnie (ul. Metropolitalna 1), drugi zaś egzemplarz pozostawić w aktach stowarzyszenia;

5) powiadomić swego instruktora (o ile instruktor jest na terenie) o zorganizowaniu zespołów konkursowych, żądając równocześnie przyjazdu instruktora dla udzielenia informacji dotyczących dalszej pracy;

6) przygotować pólka konkursowe i uprawić glebę na pólkach w tematach uprawowych.

Nad wykonaniem powyższych czynności należy zastanowić się kierownictwu i tych oddziałów K. S. M., które zgłosiły zespoły konkursowe do pracy w p. r. na rok przyszły. Bowiem w każdym oddziale może być ujawnione, że w pracy przysposobienia rolniczego niema jednomyślnego dążenia do celu wszystkich członków rodziny stowarzyszeniowej. W każdym oddziale mogą się znaleźć tacy, którzy nie chcą wziąć udziału w pracy przysposobienia rolniczego. Należy dążyć do tego, by każda Druchna i każdy Druch w jakimkolwiek stopniu brał udział w dziale pracy w przysposobieniu rolniczem jak w każdym innym dziale pracy organizacyjnej.

Równolegle na wszystkich terenach odbywają się wystawy konkursów przysposobienia rolniczego. W odniesieniu do zakończenia pracy w konkursach rolniczych, należy wyteńczyć wszystkie siły moralne i duchowe, by Młodzież Stowarzyszona zwycięsko wyszła z tej pracy.

Tutaj koniecznem jest:

1) Gremjalny udział wszystkich Druchen i Druhów w wystawach, na wystawę konkursową winno udać się całe Stowarzyszenie. Po za eksponatami, osiągniętymi w pracy w konkursach rolniczych w roku bież., na wystawę należy dostarczyć możliwie większą ilość wyrobów siewnych i przetworów owocowych. Dało się zauważyć u Młodzieży — nadzwyczajnie wyhodo-

dowane dynie, kukurydzę, „Koński ząb“ i wiele innych rzeczy. Są to dobre i ciekawe eksponaty na wystawy. Każdy przy dobrych chęciach, wyszuka coś ciekawego do okazania na wystawie, a co za tem idzie—każdy będzie miał cel udania się na wystawę.

2) Młodzież stowarzyszona winna przybyć na wystawę w uniformach i z odznakami organizacyjnymi.

3) Zwrócić szczególniejszą uwagę na estetyczne i pomysłowe udekorowanie wystawy. Chlubą Młodzieży stowarzyszonej, z roku na rok—w latach ubiegłych — było okazałe urządzenie wystaw, pełne piękna i estetyki. Pomysłowość w tym kierunku, niema granic i Młodzież stowarzyszona, winna w roku bieżącym osiągnąć znacznie wyższy poziom w porównaniu z rokiem ubiegłym.

4) Na wystawę należy dostarczyć najwięcej kwiatów i zieleni, co przyczyni się do ładnego udekorowania wystaw.

5) Należycie przygotować się i stanąć do egzaminów na uzyskanie odpowiedniego stopnia P. R.

6) Wystawy winny być urozmaicone przez Młodzież stowarzyszona przede wszystkim piosenkami, monologami i t. p., możliwie o treści organizacyjnej.

Pragnieniem Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży jest, by Druchny i Druhowie, wszędzie i zawsze świecili przykładem dobrej pracy, szlachetnego zachowania się, wysokim poziomem moralnym, duchowym i umysłowym.

Pamiętać wreszcie należy, że ostatecznem zakończeniem konkursów rolniczych jest lokalna, zorganizowana w ognisku stowarzyszeniowem wystawa przysposobienia rolniczego.

W każdym Stowarzyszeniu należy taką wystawę zorganizować.

Może to być uskutecznione przed lub po wystawie rejonowej czy też powiatowej. Według posiadanych informacji, Oddział Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży w Podbrzeziu, zorganizował u siebie wystawę lokalną w ognisku w dniu 30.IX. 1934 r., która wypadła bardzo okazale.

W najbliższym czasie, w dniu najbardziej odpowiednim, oczywiście w dzień świąteczny, należy zorganizować wystawę we własnym ognisku na wzór wystaw rejonowych lub powiatowych. Dobrze zorganizowana wystawa konkursów P. R. zjedna więcej sympatyków i przyjaciół pracy organizacyjnej w Kat. Stow. Młodzieży, niżeli ogólna Akademia lub coś innego. Bowiem wszystko co związane jest z rolnictwem, łatwiej trafi do umysłów i do przekonania waszego otoczenia. Zorganizować natomiast

wystawy w konkursach P. R. będzie łatwiejszem zadaniem, niżeli coś innego ze względu na posiadane duże doświadczenie własne i posiadane żywe wzory, w postaci eksponatów.

Krótko mówiąc, kierownictwo każdego oddziału K. S. M., wspólnie Druchny i Druhowie w porozumieniu się i przy poparciu ks. Patrona lub ks. Protektora, zorganizują wystawę lokalną w ognisku stowarzyszeniowym.

Wystawa powinna polegać:

- 1) na rozmieszczeniu plonów z pól konkursowych względnie innych tematów konkursowych;
- 2) rozmieszczeniu na wystawie przedmiotów robót ręcznych i przetworów owocowych;
- 3) urządzeniu wystawy możliwie efektownej;
- 4) zaproszeniu na wystawę prelegentów dla wygłoszenia referatu o znaczeniu przysposobienia rolniczego;
- 5) przygotowaniu przemówień w formie uświadomienia zebranych o znaczeniu przysposobienia rolniczego do dobrego wychowania młodego pokolenia;
- 6) przygotowaniu działu urozmaiceń na wystawie (jak na każdej akademii) z uwzględnieniem utworów organizacyjnych;
- 7) spisaniu krótkiego chociażby sprawozdania z wystawy i przysłaniu do Centrali K. S. M. w Wilnie, pozostawiając jeden egzemplarz sprawozdania w aktach Stowarzyszenia.

Wystawą lokalną zakończycie rok pracy w konkursach rolniczych.

Program pracy na kwartał IV b. r.

DZIAŁ RELIGIJNY.

1. Wspólna Kom. Św. na Św. Młodzieży 18 listopada.
2. Wspólna Kom. Św. na Św. Bożego Narodzenia.
3. Odczyty religijne:
 - a) św. Stanisław Kostka;
 - b) znaczenie adwentu;
 - c) znaczenie Bożego Narodzenia.
4. Przystąpić do wpajania u młodzieży zamiłowania do uczestnictwa w śpiewach masowych w kościele. W tym celu dobrze by było wyznaczyć miejsce w kościele dla Młodzieży. Młodzież przyzwyczajać zbierać się w ognisku, skąd wszyscy razem wyruszają do kościoła na Mszę św.

DZIAŁ OŚWIATOWY.

1. Urządzić jaknajuroczyściej święto Państwowe 11 listopada.
2. Urządzić jaknajuroczyściej święto Młodzieży 18 listopada.
3. Urządzić jaknajuroczyściej wspólny opłatek.
4. Zorganizować kolportaż pism organizacyjnych i katolickich.
5. Zorganizować i uporządkować biblioteczkę.
6. Zorganizować i wprowadzić czytania izbowe.
7. Uporządkować zespół teatralny i chór.

DZIAŁ ORGANIZACYJNY.

1. Zebranie plenarne dwa razy miesięcznie.
2. Omówić na zebraniach nowe statuty i zasady organizacyjne K. S. M.
3. Uporządkować ogniska.
4. Zorganizować kolportaż „Jednodniówki” i „Przyjaciela Młodzieży”.
5. Komisja rewizyjna sprawdzi księgowość Oddziału.
6. Zorganizować propagandę wśród młodzieży i starszych na rzecz K. S. M.
7. Nawiązać ścisłą łączność z organizacją K. S. K. i K. S. M.

DZIAŁ W. F.

1. Przed każdą zbiórką, czy też przed zebraniem plenarnym przeprowadzić kwadrans musztry formalnej.
2. Przeprowadzać ćwiczenia gimnastyczne 2 razy tygodniowo.
3. W miesiącu listopadzie ćwiczenia gimnastyczne objęte programem t. zw. suchej zaprawy narciarskiej.
4. Zorganizować kurs informacyjny obrony przeciwgazowej i obrony powietrznej.
5. Zorganizować kółko L. O. P. P.
6. Nawiązać kontakt współpracy z gminnym i powiatowymi komitetami L. O. P. P.
7. Gdzie warunki na to zezwalają zorganizować trening tenisa stołowego.

Wszelkie materiały z każdej dziedziny pracy K. S. M. można otrzymać w składnicy stowarzyszeniowej K. S. M. w Wilnie, ul. Metropolitalna 1.

**ARCHIDIECEZJALNY ZWIĄZEK
TOWARZYSTW DOBROCZYNNOŚCI „CARITAS“**

SPRAWOZDANIE

z działalności Archidiecezjalnego Związku Towarzystw Dobroczynności „Caritas“ w Wilnie za czas od 8 maja 1932 r. do 31 czerwca 1934 r.

Sprawozdanie Związku, przedłożone Zebraniu Konstytucyjnemu Archidiecezjalnego Związku Towarzystw Dobroczynności „Caritas“ w Wilnie, odbytemu w dniu 8 maja 1932 r. obejmowało działalność organizacyjną przed założeniem Związku i ukonstytuowanie się jego władz.

Działalność charytatywna i organizacyjna Związku na terenie Archidiecezji Wileńskiej, dzięki możliwości swobodnego rozwoju, zatacza coraz szersze kręgi, obejmując swą opieką coraz liczniejsze rzesze ubogich.

Nie można było zestawić tablic statystycznych z prowadzonej działalności, gdyż Sekretariat Związku uruchomiony został dopiero we wrześniu ub. r. a Wydziały Parafjalne powstawały w różnych miesiącach okresu sprawozdawczego, stąd nie zdołały jeszcze rozwinąć pełnej działalności i większa ich część dotychczas nie nadesłała sprawozdań.

Pracy w Wydziałach Parafjalnych „Caritas“ poświęcają się członkowie tychże honorowo, oddając jej swój czas wolny od zajęć. Dlatego też nie może każda sprawa biurowa być załatwiona tak sprawnie i szybko jak w organizacjach, mających płatnych pracowników fachowych. Jest jednak nadzieja, że w przyszłym roku sprawozdawczym tych niedokładności będzie mniej.

W związku z powyższem, Wydziałom parafjalnym i ich działalności nie poświęca się specjalnej uwagi, mając narazie na względzie jak najsprawniejsze zorganizowanie Związku i Wydziałów Parafij Wileńskich, gdzie bieda najdotkliwiej daje się odczuwać.

IDZIE ZIMA – PAMIĘTAJ O BIEDNYCH

I. Władze Związku.

W dniu 8 maja 1932 r. odbyło się zebranie Konstytucyjne Arch. Związku „Caritas“, któremu przewodniczył I Prezes Arch. Instytutu Akcji Katolickiej, Dyr. Stanisław Białas, jeden z największych dobrodziejów Związku „Caritas“ i prac charytatywnych w Wilnie.

Nowe władze ukonstytuowały się na mocy wyborów następująco:

R a d a Z w i ą z k o w a :

Prezes: Profesor Dr. Stefan Glaser.

Wiceprezesa: Ks. Superjor Jan Rzymelka C. M. i Prof. Dr. Kazimierz Pelczar.

Sekretarz: Inż. Władysław Pietraszewski.

Członkowie: Julian Baranowski, Jadwiga Brensztejnowa, Tadeusz Hermanowski, Marja Kiersnowska, Dr. Ludwik Łukowski.

Z a r z ą d :

Dyrektor: Tadeusz Birecki.

Komisja Rewizyjna: Pp. Antoni Sawicki, Br. Waldemar Weissenhoff i Wacław Olszewski.

Przewodnią myślą przy układaniu listy członków Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej było zjednoczenie przedstawicieli organizacji Akcji Katolickiej, św. Wincentego á Paulo, oraz wszystkich innych zrzeszeń charytatywnych celem nawiązania porozumienia i planowego przeprowadzenia wspólnie opracowanych programów.

Już w początkach działalności Związku zrzekł się stanowiska skarbnika, Inż. Władysław Pietraszewski, później w jesieni 1933 r. stanowiska Prezesa Prof. Stefan Glaser w związku z przeniesieniem się na stałe do Warszawy.

Na Prezesa Związku, w miejsce p. prof. Glasera, uproszono Ks. Superjora Jana Rzymelkę C. M., wiceprezesa Związku „Caritas“, przyczem Radę Związku powiększono przez dokooptowanie następujących członków: Ks. Dyr. Franciszek Kafarski, Ks. Aleksander Mościcki, Mgr. Bernard Rusiecki i p. Tadeusz Birecki. Na stanowisko Sekretarza Związku powołano p. Tadeusza Bireckiego, dyrektora Zarządu.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 18 zebrań Rady Związku. Sprawy, wymagające szybszej decyzji, poddawane były decyzji Prezydium Związku, które zbierało się w miarę potrzeby.

Prace Związku „Caritas”, jako Centrali do spraw charytatywnych na całą Archidiecezję Wileńską, poszły w kilku zasadniczych kierunkach, które stale rozszerzają swoją akcję. Obrazują je następne działy sprawozdania.

II. Sekretarjat.

We wrześniu ub. r. uruchomione zostało biuro (sekretarjat) Związku dzięki wydatnej pomocy Arch. Instytutu Akcji Katolickiej, który przydzielił mu odpowiednie pomieszczenie, opał i światło, pozwalając przytem korzystać z pracy swego funkcjonariusza p. Tadeusza Bireckiego, który jednocześnie jest dyrektorem Związku „Caritas”. Nowozałożony sekretarjat, jako organ wykonawczy Związku, wprowadza w życie wszystkie jego uchwały i utrzymuje stały kontakt z Wydziałami Parafjalnemi.

Prace jego obejmują następujące działy:

1. **Dział organizacyjny.** W sekretarjacie Związku otrzymują parafje informacje co do zakładania Wydziałów: Dyrektor Zarządu i niektórzy członkowie Rady bywają na zebraniach Wydziałów organizacyjnych i walnych. Biuro prowadzi protokoły zebrań, opracowuje instrukcje i okólniki; nadto organizuje kursy charytatywne i zawodowe dla pomocnic parafjalnych t. zw. „Sióstr parafjalnych”.

2. **Dział Programowy.** Ogólnie przez Radę wytyczone programy Zarząd opracowuje szczegółowo i przedkłada Radzie do zatwierdzenia przed wykonaniem. Dzięki styczności z działalnością Wydziałów i współpracujących organizacji, sekretarjat niejednokrotnie ma możność podsuwania konkretnych myśli programowych, obserwuje braki i dobre strony praktykowanych metod, pośredniczy w wymianie zarządzeń władz Związku.

3. **Dział Korespondencyjny, archiwum.** Sekretarjat prowadzi całą korespondencję Związku. Dziennik korespondencyjny zamknięty został w 1933 r. liczbą 240 zaś w r. bieżącym w dniu 3 czerwca liczbą 350. Nadto Związek wysłał w okresie sprawozdawczym około 1200 okólników i kwestjonariuszy. Korespondencję i akta przechowuje się w registraturze.

4. **Dział Książkowo-kasowy,** Sekretarjat prowadzi dziennik amerykański, podręczną książkę kasową, oraz cały szereg książ-

żek pomocniczych. Zajmuje się przytem wypłatami, przyjmuje wszelkie wpłaty, składki członkowskie i ofiary.

5. **Poradnia społeczna i pomoc doraźna biednym.** Sekretarjat Związku przyjmuje interesantów w godzinach urzędowych. Przeciennie przewija się przez biuro około 20 — 30 osób. Są to przeważnie bezrobotni szukający pomocy i rady. Sekretarjat jako biuro centralne bezpośrednio opieki nad potrzebującymi nie sprawuje, chętnie jednak udziela biednym rad, a w miarę możliwości wspiera doraźnie i to bardzo wydatnie.

III. Wydziały Parafjalne „Caritas“.

Na początku okresu sprawozdawczego było zorganizowanych 41 Wydziałów parafjalnych; w czasie zaś okresu sprawozdawczego, zostało założone 30 nowych Wydziałów, czyli razem ma obecnie Związek 41 Wydziałów „Caritas” na terenie Archidiecezji Wileńskiej, z czego w Wilnie 5 — na prowincji 36.

IV. Jadłodajnia.

Po pierwszym Tygodniu Miłosierdzia Chrześcijańskiego, który odbył się w grudniu 1933 r. Związek uruchomił jadłodajnię dla ubogich w klasztorze OO. Bonifratrów. Została ona otwarta do użytku ubogich w uroczystość N. M. Gromnicznej, 2 lutego 1934 roku.

Koszta urządzenia jadłodajni wynosiły zł. 506.20

Wypłacono za obiady „ 3784.71

Koszta bonów dobroczynnych i obsługi „ 720.—

Razem zł. 5010.91

Od 2 II. 1934 r. do 1. VI. b. r. wydano obiadów à 22 gr. 17.458

dla inteligencji à 30 gr. 932

Z obiadów korzystali biedni całego miasta, a także ubodzy przejezdni. Z kuchni Caritasowej korzysta również Tow. Walki z Żebractwem i Włóczęgostwem.

V. Półkolonje i kolonje letnie.

Związek zorganizował specjalny dział półkolonji i kolonji letnich, który jest prowadzony osobiście przez Prezesa Związku Ks. Superjora Jana Rzymelkę C. M. W okresie sprawozdawczym urządzono 6 półkolonij letnich i 2 półkolonje zimowe, łącznie dla 600 dzieci.

Ogólne kosztą wszystkich półkolonij wyniosły zł. 3.859.49. Półkolonje cieszyły się specjalnem, moralnem i materjalnem poparciem J. E. Ks. Arcybiskupa R. Jałbrzykowskiego, jak również Wydziału Pracy i Opieki Społecznej Województwa Wileńskiego.

VI. Centrala odzieżowa.

Zebraną odzież w czasie różnych imprez Związku, Sekretariat stale rozdziela do dyspozycji Pań św. Wincentego à Paulo. Rozdawania odzieży we własnym zakresie Centrala narazie nie prowadzi ze względu na brak odpowiedniego pomieszczenia i ewidencji (kartoteki biednych), która dopiero jest w zawiązku.

VII. Imprezy i propaganda.

Związek urządził w okresie sprawozdawczym „Dzień miłosierdzia“ w 1932 r., który dał zł. 449.73. Suma ta złożyła się z kwest kolekt kościelnych i przedstawień w teatrze; zebrane fundusze rozdzielono na organizacje św. Wincentego à Paulo.

W 1933 r. zorganizowany już został „Tydzień Miłosierdzia“, który wraz ze wszystkimi dodatkowemi imprezami przyniósł Związkowi sumę zł. 12.076.43. Z kwoty tej dla parafij oddano zł. 10.476.20, na Związek przyjęto zł. 1600.23. „Tydzień Miłosierdzia“ 1933 r. dał podstawę Związkowi do stworzenia jadalni dla najbiedniejszych.

Kolekt i kwest ulicznych Związek jeszcze nie urządzał, gdyż mimo najusilniejszych starań, nie zdołał otrzymać na nie zezwolenia ze Starostwa Grodzkiego.

VIII. Akcja świetlicowa.

W r. ubiegłym Związek przystąpił do zorganizowania I-ej świetlicy dla ubogich. Wszystko zostało przygotowane dzięki poparciu i życzliwej pomocy Katolickiego Związku Polek. Ponieważ atoli Związek nie otrzymał odpowiedniego pomieszczenia na tego rodzaju instytucję, sprawa została odłożona do roku bieżącego i zostanie w porze jesiennej wznowiona.

IX. Różne.

W r. ub. Związek zorganizował, przy wybitnem poparciu Arch. Instytutu Akcji Katolickiej i Parafji Ostrobramskiej, I-sze w Polsce Triduum Eucharystyczne dla chorych w Ostrej Bramie. W uroczystościach wzięło udział przeszło 300-tu chorych obłożnie i prawie drugie tyle lżej chorych i osłabionych. Wynik Triduum był nad wyraz dodatni.

W styczniu i lutym r. b. Związek zorganizował Kurs dla Pomocnic parafjalnych, który ukończyło z wynikiem pomyślnym 65 słuchaczek. Wyszukolenie teoretyczne, uczestniczki kursu praktycznie uzupełniają w różnych imprezach Związku. Szereg pomocnic pracuje już przy parafjach. W Białymstoku pomocnice przyczyniły się w bardzo wysokim stopniu do stworzenia jadłodajni dla ubogich na wzór wileńskiej u Bonifratrów. Egzaminy dyplomowe odbędą się w jesieni b. r.

ALINA ŚWIDERSKA

REKOLEKCJE ZAMKNIĘTE

Materiał do pogadanek w okresie święta Chrystusa - Króla

Cena 20 groszy.

Do nabycia w SKŁADNICY „MARIANUM”

Wilno, Metropolitana 1

ARCHIDIECEZJALNY ZWIĄZEK TOWARZYSTW DOBROCZYNNOŚCI „CARITAS” W WILNIE

BILANS

Stan Czynny na dzień 31 grudnia 1933 roku za lata 1931, 1932, 1933. Stan Bierny

1. Kasa	9.23	1. X. Rynkas — za książki w komisie	95.50
2. Banki: Wil. Pryw. B-k Handl.	56.77	2. Nadwyżka za 1931/32/33	1.265.10
P. K. O.	974.60		
3. Archid. Instytut Akcji Katol.	1.031.37		
4. Pożyczki	250.—		
	70.—		
	zł 1.360.60		zł 1.360.60

RACHUNEK WYNIKÓW

Wydatki za 1931/32/33. Dochody

1. Porto	8.25	1. Składki członkowskie	30.—
2. Udzielone zapomogi	885.—	2. Subwencja Wil. Urzędu Wojewódzk.	3 365.03
3. Półkolonie	3.859.49	3. Ofiary i kwesty	2.048.68
4. Utrzymanie biur	128.50	4. Wydawnictwa i różne imprezy	649.73
5. Nadwyżka za 1931/32/33	1.265.10	5. Procenty	52.90
	zł 6.146.34		zł 6.146.34

Buchalter WL. GARNIEWICZ Wilno, d. 17 lutego 1934 r. TADEUSZ BIRECKI, Dyrektor

NOWE WYDAWNICTWA!

X. Edm. Rossa, Kazania pogadanki wykłady,	
Choroby Młodej Duszy	zł. 0.80
Ludwik Wrzesiński, Poświęcenie sztandaru .	zł. 1.50
Szkoła szczęścia rewja pogadankowa dla	
K. S. M. żeńskich	zł. 1.70
Zofja Głosówna, teatr dla Młodzieży żeńskiej,	
Żółta Misjonarka	zł. 1.—
Michał Sabatowicz, teatr dla Młodzieży męskiej,	
Zdobyłeś mnie sercem	zł. 0.80
Zofja Głosówna, teatr dla Młodzieży męskiej	
Serce czarnych	zł. 1. -

ZAMAWIAĆ POD ADRESEM:

KSIĄŻNICA AKCJI KATOLICKIEJ „MARIANUM”

METROPOLITALNA I WILNO P. K. O. Nr. 144.838

„NASZ STOSUNEK DO PAŃSTWA”

KS. BISKUPA STANISŁAWA ADAMSKIEGO

Cena 40 groszy.

Książka ta powinna się znaleźć
w bibliotece każdego stowarzyszenia A.K.

NOWOŚCI NA CZASIE!

NA ŚWIĘTO CHRYSTUSA-KRÓLA

Eremusa	materiał na akademję — Bóg	
	Panem naszym	zł. 2.20
Eremusa	mat. na akad. — Chrystus-Król	zł. 1.95
Referat na akademję	Chrystus-Król	
	w rodzinie	zł. 0.10
A. Świderska	Rekolekcje zamknięte .	zł. 0.20

NA ŚWIĘTO MŁODZIEŻY

Eremusa —	na akademję — Razem Młodzi	zł. 1.20
Eremusa —	na akademję — Św. Stanisław	
	Kostka	zł. 1.—
Z. Topora —	na akad. — Święto Młodzieży	zł. 0.75
Cz. Wolniewiczówny	utwory sceniczne —	
	Lipa św. Stanisława	zł. 1.—

ZAMAWIAĆ POD ADRESEM:

KSIĄŻNICA AKCJI KATOL. „MARIANUM”

METROPOLITALNA I WILNO P. K. O. Nr. 144.838